

Bruxelles, 10. lipnja 2026.
(OR. en)

10386/26

STATIS 50

POP RATNA BILJEŠKA

Od: Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine
DEPREZ

Datum primitka: 8. lipnja 2026.

Za: Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije

Br. dok. Kom.: COM(2026) 270 final

Predmet: IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU
o „obvezama povjerenja u statistiku” država članica kako je propisano
Uredbom (EZ) br. 223/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od
11. ožujka 2009.

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2026) 270 final.

Priloženo: COM(2026) 270 final

Bruxelles, 8.6.2026.
COM(2026) 270 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

**o „obvezama povjerenja u statistiku” država članica kako je propisano Uredbom (EZ)
br. 223/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2009.**

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

o „obvezama povjerenja u statistiku” država članica kako je propisano Uredbom (EZ) br. 223/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2009.

1. UVOD

1.1. Uredba (EZ) br. 223/2009 o europskoj statistici

Ovo je izvješće sastavljeno u skladu s Uredbom (EZ) br. 223/2009 o europskoj statistici, kako je zadnje izmijenjena Uredbom (EU) 2024/3018,¹ a posebno člankom 11. stavkom 4., u kojem se navodi da:

„Komisija redovito prati te obveze država članica, koje se prema potrebi ažuriraju, na temelju godišnjih izvješća koja joj dostavljaju države članice... Komisija izvješćuje Europski parlament i Vijeće o objavljenim obvezama i, prema potrebi, izvješćima o napretku do 9. lipnja 2018. i svake dvije godine nakon toga.”

Ovim je izvješćem obuhvaćeno razdoblje od siječnja 2024. do prosinca 2025. (dalje u tekstu „ovo izvještajno razdoblje”). Prethodna izvješća objavljena su 2018.,² 2020.,³ 2022.⁴ i 2024.⁵

1.2. Obveza povjerenja u statistiku

U skladu s člankom 11. stavkom 3. Uredbe (EZ) br. 223/2009 „države članice i Komisija dužne su poduzeti sve potrebne mjere za održavanje povjerenja u europsku statistiku. U tu svrhu, „obveze povjerenja u statistiku” (obveze) dodatno su namijenjene osiguravanju povjerenja javnosti u europsku statistiku i napredak u provedbi statističkih načela sadržanih u Kodeksu prakse.”

Obveze povjerenja u statistiku („obveze”) utvrđene su kao dio cilja jačanja okvira za upravljanje kvalitetom u području statistike.⁶ Njihova je svrha stalno poticati vlade da preuzmu odgovornost za usklađenost svojih zemalja s Kodeksom prakse europske statistike („Kodeks prakse”).⁷

U Kodeksu prakse uspostavljeno je referentno mjerilo za razvoj, proizvodnju i diseminaciju europske statistike. Sadržava 16 načela koja obuhvaćaju institucionalno okruženje, statističke proizvodne procese i statističke rezultate. Glavni mu je cilj zajamčiti da statistika koja se izrađuje u okviru Europskog statističkog sustava (ESS) ne odgovara samo kriterijima kvalitete, nego i drugim načelima, kao što su profesionalna neovisnost, nepristranost i objektivnost.

U uvodnoj izjavi 17. Uredbe (EU) 2015/759⁸ navodi se sljedeće: „Kvaliteta europske statistike mogla bi se ojačati, a povjerenje korisnika osnažiti uključivanjem nacionalnih vlada u odgovornost za primjenu Kodeksa prakse europske statistike (Kodeks prakse). U tu bi svrhu

¹ [Uredba \(EZ\) br. 223/2009](#) Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2009. o europskoj statistici i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ, Euratom) br. 1101/2008 Europskog parlamenta i Vijeća o dostavi povjerljivih statističkih podataka Statističkom uredu Europskih zajednica, Uredbe Vijeća (EZ) br. 322/97 o statistici Zajednice i Odluke Vijeća 89/382/EEZ, Euratom o osnivanju Odbora za statistički program Europskih zajednica (SL L 87, 31.3.2009., str. 164.).

² [COM\(2018\) 516 final](#)

³ [COM\(2020\) 278 final](#)

⁴ [COM\(2022\) 333 final](#)

⁵ [COM\(2024\) 390 final](#)

⁶ [COM\(2011\) 211 final](#).

⁷ [Kodeks prakse europske statistike – revidirano izdanje 2017. Products Catalogues \(Katalozi proizvoda\) – Eurostat \(europa.eu\)](#).

⁸ [Uredba \(EU\) 2015/759](#) Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2015. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 223/2009 o europskoj statistici (SL L 123, 19.5.2015., str. 90.).

obveza povjerenja u statistiku („obveza”) države članice, uzimajući u obzir nacionalne posebnosti, trebala uključivati posebne obveze vlade te države članice da poboljša ili održava uvjete za provedbu Kodeksa prakse. Obveza, koju bi prema potrebi trebalo ažurirati, mogla bi obuhvatiti nacionalne okvire osiguranja visoke kvalitete uključujući samoprocjene, mjere poboljšanja i mehanizme praćenja.”

2. PREGLED OBVEZA POVJERENJA I IZVJEŠĆA DRŽAVA ČLANICA

U ovom se izvješću iznosi pregled posebnih mjera koje su države članice poduzele tijekom ovog izvještajnog razdoblja kako bi održale povjerenje u europsku statistiku i poboljšale uvjete za provedbu Kodeksa prakse.

2.1. Oblik obveze

Uredbom (EZ) br. 223/2009 nisu utvrđena pravila o obliku obveze. Međutim, mora se ostvariti cilj održavanja povjerenja javnosti tako što će vlada preuzeti obvezu da stvori uvjete za statistiku visoke kvalitete.

Kao što je navedeno u prethodnim izvješćima Komisije o obvezama povjerenja država članica, posljednji put 2024.,⁹ većina država članica smatra da određeni dijelovi njihova zakonodavstva čine njihovu obvezu. Povremene izmjene tog zakonodavstva u ovom izvještajnom razdoblju, o kojima je Komisija obaviještena, pokazuju da su države članice neprestano svjesne važnosti povjerenja javnosti u statistiku. Komisija napominje da se broj država članica koje su utvrdile samostalne obveze s godinama blago povećao, pri čemu je jedna zemlja u ESS-u utvrdila novu samostalnu obvezu, a druga je u ovom izvještajnom razdoblju obnovila jednu postojeću samostalnu obvezu.

2.2. Uloga stručnih pregleda i izvješća o kvaliteti ESS-a

Stručni pregledi i izvješća o kvaliteti ESS-a često se ponavljaju u izvješćima država članica o obvezama povjerenja u statistiku.

2.2.1. Stručni pregledi ESS-a – pridržavanje Kodeksa prakse

Izrada europske statistike visoke kvalitete glavna je zadaća ESS-a, u kojem surađuju Eurostat i nacionalna statistička tijela država članica EU-a i zemalja Europskog udruženja slobodne trgovine (EFTA). Kako bi zajamčili visoku kvalitetu svojih statističkih podataka, ESS je izradio zajednički okvir za osiguranje kvalitete¹⁰ kojem je Kodeks temelj. Usklađenost nacionalnih statističkih tijela sa svim načelima i pokazateljima iz Kodeksa prakse periodično se ocjenjuje u okviru stručnih pregleda ESS-a. Prethodni krugovi stručnih pregleda provedeni su od 2006. do 2008. i od 2013. do 2015. Komisija je u svibnju 2024. objavila rezultate trećeg kruga stručnih pregleda ESS-a, koji obuhvaćaju razdoblje od 2021. do 2023.¹¹ Pojedinačna izvješća o stručnim pregledima dostupna su na internetskim stranicama Eurostata.¹²

Stručni pregledi ESS-a ključan su mehanizam za jačanje vjerodostojnosti i pouzdanosti statističkih sustava u državama članicama. Omogućuju strukturirani pristup procjeni usklađenosti s utvrđenim standardima te određuju područja za poboljšanja. Posljednji krug stručnih pregleda imao je dva cilja:

⁹ [COM\(2024\) 390 final](#)

¹⁰ [Okvir za osiguranje kvalitete – Kvaliteta – Eurostat.](#)

¹¹ [Registar dokumenata Komisije – SWD\(2024\) 136 \(europa.eu\).](#)

¹² [Treći krug \(2021. – 2023.\) – Eurostat \(europa.eu\).](#)

- preispitati usklađenost ESS-a s Kodeksom prakse kako bi se dokazalo da je riječ o sustavu koji se temelji na načelima Kodeksa prakse;
- pomoći nacionalnim statističkim uredima i drugim nacionalnim tijelima davanjem preporuka za budućnost kako bi poboljšali i razvili nacionalne statističke sustave; istodobno bi trebali poticati vladina tijela da podrže provedbu tih preporuka.

Stručni pregledi ESS-a uključivali su za potrebe drugog cilja dionike koji nisu dio nacionalnih statističkih sustava, kao što su vladina tijela, s mogućnosti izdavanja preporuka koje su im upućene kako bi ih se potaknulo da podrže nalaze utvrđene pregledima.

U svojim izvješćima Komisiji za ovo izvještajno razdoblje sve države članice istaknule su važnu ulogu stručnih pregleda ESS-a u utvrđivanju nedostataka i potencijala za jačanje njihovih statističkih okvira. Napomenule su da su daljnje mjere za poboljšanje ključan dio stručnih pregleda, kojima se osigurava učinkovita provedba preporuka danih na temelju pregleda.

2.2.2. Izvješća o kvaliteti

Izvješća o kvaliteti statističkih proizvoda imaju ključnu ulogu u poboljšanju statističkih postupaka i osiguravanju integriteta statistike. U svojim izvješćima Komisiji za ovo izvještajno razdoblje nekoliko država članica naglasilo je važnost izvješća o kvaliteti za sustavnu procjenu i poboljšanje kvalitete.

Nekoliko država članica izvijestilo je da su posljednjih godina u sustave za obradu statističkih podataka uvele jedinstvene standarde kvalitete i pokazatelje te su osposobljavanjem proširile znanje o pitanjima kvalitete. Time je istaknuta ključna uloga koju izvješća o kvaliteti imaju u jačanju povjerenja u službenu statistiku i prihvaćanju novih tehnoloških i metodoloških razmatranja.

2.3. Posebne mjere poduzete na nacionalnoj razini kako bi se održalo povjerenje u europsku statistiku i poboljšali uvjeti za provedbu Kodeksa prakse

U izvješćima koja su države članice poslale Eurostatu detaljno su opisane razne strateške mjere poduzete na nacionalnoj razini kako bi se poboljšali statistički sustavi. Mjere uključuju širok raspon napora usmjerenih na prilagodbu novim izazovima, poboljšanje metodologije, optimalno iskorištavanje tehnologije i učinkovito ispunjavanje zahtjeva korisnika statističkim rezultatima.

2.3.1. Komunikacijske aktivnosti

U svojim izvješćima Komisiji za ovo izvještajno razdoblje države članice navele su različite komunikacijske aktivnosti usmjerene na povećanje statističke pismenosti i upotrebe službenih podataka. Inicijative u tom području uključivale su obrazovne programe i radionice osmišljene kako bi se različitim ciljnim skupinama pomoglo da bolje razumiju statističke metode i tumače podatke.

Istaknuto je i maksimalno iskorištavanje platformi društvenih medija za opsežnu i učinkovitu diseminaciju statističkih podataka. Tim platformama dopire se do šire publike pravodobnim ažuriranjima i zanimljivim sadržajem koji olakšava interakciju i raspravu.

Nekoliko država članica prednost je dalo komunikaciji s novinarima, čime je prepoznata važnost diseminacije točnih podataka. Inicijative država članica uključivale su ciljne informativne sastanke i radionice za novinare kako bi se osiguralo potrebno znanje i resursi za precizno i sveobuhvatno izvješćivanje o statističkim podacima.

Mjere država članica u ovom izvještajnom razdoblju pokazuju da se uspostavom centra za povjerenje i transparentnost na internetskim stranicama statističkih tijela relevantne informacije o ključnim aspektima izrade statističkih podataka mogu učiniti dostupnima, uključujući informacije o metodološkim pitanjima i povjerljivosti.

Države članice u ovom izvještajnom razdoblju znatno su pomagale malim i srednjim poduzećima (MSP-ovi) kako bi na najbolji način upotrebljavala statistiku. Pružanjem prilagođenih statističkih podataka i potpore države članice nastojale su pomoći MSP-ovima da upotrebljavaju podatke za pomoć u donošenju poslovnih odluka. To je MSP-ovima pomoglo s gospodarskom otpornošću i rastom.

Kako bi dodatno poduprle tumačenje i upotrebu statističkih objava, države članice usredotočile su se na pružanje sveobuhvatnih metapodataka. Ti su metapodaci bili su priloženi statističkim publikacijama i služili za pojašnjenje metodologije, izvora i ograničenja podataka, čime se povećala transparentnost i pomoglo dionicima da razumiju i učinkovito upotrebljavaju podatke.

Takve inicijative imaju potencijal za jačanje povjerenja javnosti u rad pojedinačnih tijela i službenu statistiku općenito.

2.3.2. Mjere povezane sa zadovoljstvom korisnika i informiranjem

Države članice usredotočile su se na povećanje zadovoljstva korisnika i poboljšanje informiranja putem inovativnih metoda provođenja istraživanja i ciljanih napora za različite skupine korisnika. Komisija uočava trend sve češćih anketa o zadovoljstvu korisnika na nacionalnoj razini, pri čemu se provode inovativne prakse kao što su mikroistraživanja. Tim manjim i češćim anketama državama članicama pruža se pravodoban uvid u povratne informacije korisnika, što omogućuje brzu prilagodbu i odgovor na potrebe i zabrinutost korisnika.

Države članice izvijestile su i o proširenim aktivnostima informiranja sa širokim rasponom skupina korisnika kako bi odgovorile na različite potrebe i očekivanja u svim sektorima. Uključene su određene skupine, kao što su istraživači, nastavnici, poduzeća i oblikovatelji politika, te su im dostavljeni statistički podaci prilagođeni njihovim interesima i zahtjevima.

Države članice izvijestile su i o svojem proaktivnom pristupu izravnoj suradnji s korisnicima putem radionica, foruma i savjetodavnih panela.

Cilj je bio stvoriti platforme za dijalog i povratne informacije koje bi korisnicima omogućile da izraze svoje potrebe i preferencije povezane sa statističkim podacima i uslugama, čime se povećava povjerenje u statistiku.

2.3.3. Mjere povezane s transparentnošću i savjetodavnim tijelima

Inicijative država članica usmjerene na povećanje transparentnosti uključivale su jasnije informiranje dionika o metodologiji, izvorima podataka i ograničenjima kako bi lakše razumjeli i tumačili statističke rezultate.

Komisija napominje da su savjetodavna tijela osnovana i/ili poboljšana na nacionalnoj razini kako bi se dodatno povećala transparentnost i uključenost dionika. Ta tijela, koja čine stručnjaci i predstavnici iz različitih sektora, pružala su smjernice i povratne informacije o programima i prioritetima statističkih tijela.

Savjetodavna tijela olakšavanjem dijaloga između statističkih tijela i dionika doprinose promišljenom donošenju odluka i prilagodbi potrebama korisnika, čime se jača povjerenje u europsku statistiku te opća relevantnost i učinak statističkih aktivnosti.

2.3.4. Mjere suradnje s akademskom zajednicom

U ovom izvještajnom razdoblju države članice surađivale su s akademskom zajednicom, uključujući sveučilišta i istraživačke institute, kako bi se poboljšala statistička metodologija i olakšao pristup vrijednim izvorima podataka. Tim partnerstvima nastojala se iskoristiti akademska stručnost u području metodoloških inovacija kako bi statistički pristupi ostali pouzdani, aktualni i usklađeni s najboljom praksom.

U prvom planu bilo je poboljšanje statističke metodologije, pa su inicijative često uključivale zajedničke istraživačke projekte i metodološke studije. Ta suradnja doprinijela je razvoju naprednih tehnika i alata, čime je poboljšana ukupna kvaliteta i pouzdanost statističkih podataka.

Države članice smatrale su da je u kontekstu te suradnje pristup mikropodacima prioritet. Države članice radile su na pojednostavnjenju postupaka tako što su istraživačima omogućile bolji pristup detaljnim skupovima podataka u znanstvene svrhe. Takvim se pristupom akademskoj zajednici pomaže da provodi sveobuhvatne analize i postigne bolje razumijevanje društvenih i gospodarskih pojava.

Aktivna suradnja s akademskim institucijama odražava zajedničku predanost stalnom poboljšanju statističke prakse podupiranjem okruženja koje pogoduje dobivanju uvida temeljenog na istraživanjima.

Suradnja s akademskim institucijama pomaže u jačanju povjerenja u službenu statistiku.

2.3.5. Mjere komunikacije sa studentima

Države članice izvijestile su o mjerama za povećanje uključenosti studenata i njihova interesa za službene statističke podatke. Statistička natjecanja ključan su alat za informiranje, a cilj im je potaknuti interes i nadahnuti inovacije među mladima. Od studenata se traži da analiziraju podatke ili predlože rješenja za statističke probleme, čime stječu praktičan uvid u statistiku.

Na primjer, jedna država članica izvijestila je da je na inicijativu Eurostata na jednoj periodičnoj međunarodnoj konferenciji prvi put održan sastanak o europskom magisteriju iz službene statistike. Ta vrsta aktivnosti pomaže studentima da steknu sveobuhvatno znanje i vještine u području službene statistike, čime se pružaju bolji izgledi za razvoj njihove karijere te povećava broj budućih stručnjaka za statistiku.

Ti naponi država članica osmišljeni su kako bi se studente informiralo o službenoj statistici te osvijestilo o njezinoj važnosti i koristi, čime se stvara nova generacija statistički pismenih pojedinaca koji su spremni doprinijeti zajednici stručnjaka za statistiku i šire.

2.3.6. Mjere povezane s modernizacijom i inovacijama, smanjenjem opterećenja i pojednostavnjenjem nacionalnih statističkih sustava

Države članice izvijestile su o provedenim važnim reformama za modernizaciju organizacije i rada nacionalnih statističkih tijela. U središtu tih reformi usmjerenih na pojednostavnjenje postupaka i poboljšanje učinkovitosti nalazila se digitalizacija. Uvođenjem digitalnih alata i platformi na nacionalnoj razini poboljšava se prikupljanje, obrada i diseminacija podataka, čime se omogućuju brži i točniji statistički rezultati.

Države članice ojačale su suradnju s tijelima zaduženima za administrativne izvore podataka radi sveobuhvatnije integracije i upotrebe podataka. Tim naporima pruža se prilika za smanjenje broja otpuštanja i poboljšanje kvalitete statističkih podataka.

Države članice istaknule su da je za bolji rad institucija ključno osposobljavanje osoblja. U ovom izvještajnom razdoblju ulagale su u programe stručnog usavršavanja kako bi se poboljšale vještine u području podatkovne znanosti, analize i digitalnog upravljanja i osiguralo da se osoblje dobro snalazi s moderniziranim sustavima i metodologijom.

Mjere za osiguravanje povjerljivosti i zaštite osobnih podataka i dalje su jedan od glavnih prioriteta država članica. Provedene su stroge mjere i tehnologije za zaštitu povjerljivih informacija, kojima se osigurava usklađenost s propisima o privatnosti te održava povjerenje javnosti u integritet statističke prakse.

Mjere kojima se smanjuje opterećenje ispitanika i pojednostavnjuju postupci bile su usmjerene na lakše prikupljanje podataka, povećanje ponovne upotrebe postojećih podataka, pristup administrativnim podacima i poboljšanje alata za izvješćivanje. Druge su mjere bile usmjerene na pristup administrativnim podacima uspostavom dijaloga s vlasnicima podataka i poticanjem suradnje. Drugi primjeri uključuju razvoj centraliziranih kanala za prijavljivanje ili kanala s jedinstvenom ulaznom točkom te napredniju automatizaciju pri prijenosu podataka (npr. razmjena među strojevima), uz općenitije mjere kao što je pružanje praktičnih povratnih informacija ispitanicima kako bi usklađenost bila jednostavnija i oduzimala manje vremena.

3. ZAKLJUČAK

Kako je predviđeno Uredbom (EZ) br. 223/2009 o europskoj statistici, obveze povjerenja u statistiku država članica pomažu osigurati povjerenje javnosti u službenu europsku statistiku i napredak u provedbi statističkih načela Kodeksa prakse.

Mjere predstavljene u ovom izvješću odražavaju predanost država članica osiguravanju pouzdanosti i vjerodostojnosti službenih europskih statistika.

Održavanje povjerenja javnosti u službene europske statistike, ojačanog trajnim obvezama država članica da očuvaju i povećaju povjerenje u statistiku, ključno je za osiguravanje relevantnosti, vjerodostojnosti i integriteta Europskog statističkog sustava u cjelini. Jednako je važno i za pružanje mogućnosti Europskoj uniji i njezinim državama članicama da odgovore na sadašnje i buduće izazove odlukama koje se temelje na objektivnim podacima i čvrstim dokazima, što pridonosi demokratskoj legitimnosti i odgovornosti javne politike.